

همایش علمی پژوهشی فقه و حقوق اسلامی

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار

((با حمایت معنوی مرکز علمی کاربردی سازمان همیاری شهرداری های استان اصفهان))

سر دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی شماره مجوز: ۹۸/۲۳۵۱-۷۸۸۶۴
سال برگزاری همایش: ۱۳۹۸ شماره مقاله: ۱۱۹۵/۱۵۹ رده بندی کنگره: الف ۱۰۱/۲

تعدیل قرارداد در حقوق ایران

عاطفه تخله

کارشناس ارشد حقوق خصوصی

چکیده

هرگاه قراردادی فیما بین دو طرف منعقد گردد با استناد به ماده ۲۱۹ از قانون مدنی، اصل بر لزوم قراردادها و الزام آور بودن مفاد آن است که طبق این اصل، نه تنها طرفین نمی توانند عقد را بر هم زده و فسخ نمایند بلکه طرفین قرارداد و قائم مقام آنها تا زمان بقای قرارداد، ملزم به رعایت مفاد قرارداد و تکالیف ناشی از آن هستند، مضافاً اینکه هیچ یک از طرفین بدون رضایت دیگری نمی تواند مفاد قرارداد را تغییر دهد. اما ممکن است در قراردادهای مستمر و طولانی مدت که از زمان انعقاد قرارداد تا اجرای مفاد آن توسط متعهد زمانبر است، حوادث غیرقابل پیش بینی و غیرمنتظره ای که خارج از اختیار متعهد است به مانند سیل، زلزله، جنگ، و یا بیماری های جسمی و روانی متعهد (در اجرای تعهد بالمباشره) رخ دهد که منجر به نقص یا عدم اجرای تعهد مندرج در قرارداد توسط متعهد گردد و در اینصورت ممکن است متعهد به دلیل عدم وفای به عهد در سر رسید و موعد مقرر، متحمل خسارتهای سنگین و هنگفتی گردد به همین جهت ممکن است که طرفین، قرارداد منعقد شده ی خود را

اصلاح نموده و تغییر دهند که در اصطلاح تعدیل قرارداد گفته می شود؛ فی الواقع در شرایط غیرمنتظره و خارج از اختیارات یکی از طرفین عقد، منجر می گردد که اصل تعدیل قرارداد، امکان اجرای دوباره ی عقد را به طرفین بدهد تا یکی از طرفین مشقت و خسارت هنگفتی را متحمل نگردد و استناد به این اصل در نظام حقوقی ایران مشروعیت دارد و در حقوق کنونی، تعدیل قرارداد به سه قسم تقسیم گردیده است که عبارتند از تعدیل قراردادی، تعدیل قانونی، و تعدیل قضایی. که در تعدیل قراردادی تعدیل توسط طرفین عقد صورت می گیرد، در فرضی که قانون در یک حکم کلی، مفاد همه ی قراردادهایی که از یک نوع است را تغییر دهد، تعدیل قانونی خواهد بود مضافاً اینکه اگر دادگاه به تشخیص خود، میزان عوضین را برای حفظ عدالت قراردادی تعدیل نماید تعدیل از نوع قضایی خواهد بود که هر سه تعدیل فوق الذکر با لازم الاتباع بودن قرارداد مندرج در ماده ۲۱۹ قانون مدنی منافاتی ندارد.

واژگان کلیدی: تعدیل قرارداد، تعدیل قضایی، توفیق طرفین، عقد، قرارداد، تعهد